

**САНХҮҮГИЙН
ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО**
FINANCIAL REGULATORY COMMISSION
OF MONGOLIA

**ДААТГАЛЫН САЛБАРЫН 2020 ОНЫ 1-Р УЛИРЛЫН
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НЭГДСЭН ТАЙЛАН**

УЛААНБААТАР ХОТ
2020 ОН

Агуулга

1.ДААТГАЛЫН САЛБАРЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ	3
1.1.ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ.....	3
1.2.ДААТГАГЧИЙН ХӨРӨНГӨ	4
1.3. ДААТГАЛЫН ӨР ТӨЛБӨР, НӨӨЦ САН БА ЭЗДИЙН ӨМЧ	7
1.4.ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ.....	8
1.5.ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР	10
1.6.ДААТГАЛЫН ХОХИРЛЫН ХАРЬЦАА	11
1.7.ДААТГАГЧИЙН АШИГТ АЖИЛЛАГАА	13
1.8.ДАВХАР ДААТГАЛ.....	14
2.ЕРДИЙН ДААТГАЛ.....	16
2.1.ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ.....	16
2.2.ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР	17
2.3. ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН ХОХИРЛЫН БОЛОН ХОСОЛСОН ХАРЬЦАА	18
3.УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАЛ.....	20
4.ДАВХАР ДААТГАЛ	22
5.АЛБАН ЖУРМЫН ДААТГАЛ	23
6.ДААТГАЛЫН МЭРГЭЖЛИЙН ОРОЛЦОГЧ	25
6.1.ДААТГАЛЫН ЗУУЧЛАГЧ.....	25
6.2.ДААТГАЛЫН ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ.....	26

1.ДААТГАЛЫН САЛБАРЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ

1.1.ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

2020 оны 1 улирлын байдлаар ердийн даатгалын 15, урт хугацааны даатгалын 1, давхар даатгалын 1, даатгалын зуучлагч 54, даатгалын хохирол үнэлэгч 27 компани даатгалын зах зээлд үйл ажиллагаа явуулж байна. Салбарын оролцогчдын тоон дэлгэрэнгүй мэдээллийг хүснэгт 1, 2-т харуулав.

Хүснэгт-1

Даатгалын зах зээл дээрх тусгай зөвшөөрөл, эрх эзэмшигчдийн тоо

№		2019.1	2020.1
1	Ердийн даатгалын компани	15	15
2	Урт хугацааны даатгалын компани	1	1
3	Давхар даатгалын компани	2	1
4	Даатгалын төлөөлөгч	2448	2488
5	Даатгалын зуучлагч	50	54
6	Даатгалын хохирол үнэлэгч	26	27
7	Актуарч	30	30
8	Даатгалын үйл ажиллагаанд аудит хийх эрх бүхий аудитын компани	43	45
9	Даатгалын байгууллагад аудит хийх эрхтэй аудитор	141	144
	НИЙТ	2756	2805

Хүснэгт-2

Даатгалын компани, даатгалын мэргэжлийн оролцогч компаниудын салбарын тоо

№		2019.1	2020.1
1	Даатгалын компанийн салбар	248	270
2	Даатгалын компанийн төлөөлөгчийн газар	12	14
3	Даатгалын зуучлагч компанийн салбар	22	23
4	Даатгалын зуучлагч банкны салбар	253	245
5	Даатгалын хохирол үнэлэгч компанийн салбар	43	44
6	Даатгалын хохирол үнэлэгч компанийн төлөөлөгчийн газар	21	37
	НИЙТ	599	633

Хорооны 2020 оны 02 дугаар сарын 12-ны өдрийн 76 дугаар тогтоолоор “Хубилай давхар даатгал” ХХК-ийн давхар даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон.

2020 оны 1-р улиралд шинээр 2 компанид даатгалын зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгож, 2 компанийн даатгалын зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон. Дэлгэрэнгүй мэдээллийг Хүснэгт 3-т харуулав.

Хүснэгт-3

2020 оны 1-р улиралд даатгалын зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгосон болон тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон компаниуд

№	Компанийн нэр	Тусгай зөвшөөрөл олгосон огноо	Тогтоолын дугаар
1	"Кредит банк" ХХК	2020.02.28	98
2	"Финс брокер" ХХК	2020.03.25	124
	Компанийн нэр	Тусгай зөвшөөрөл хүчингүй болгосон огноо	Тогтоолын дугаар
1	“Хүннү сизл” ХХК	2020.03.11	118
2	“Ар эм ай би” ХХК	2020.03.11	119

Хорооны 2020 оны 01 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 47, 3 дугаар сарын 25-ны өдрийн 126 дугаар тогтоолоор тус тус даатгалын зуучлагч “Түвшин оргил” ХХК-ийн оноосон нэрийг “Хэйва инсур”, “Соёмбо брокер” ХХК-ийн оноосон нэрийг “Паблик паст брокер” болгон өөрчилснийг бүртгэсэн.

1.2.ДААТГАГЧИЙН ХӨРӨНГӨ

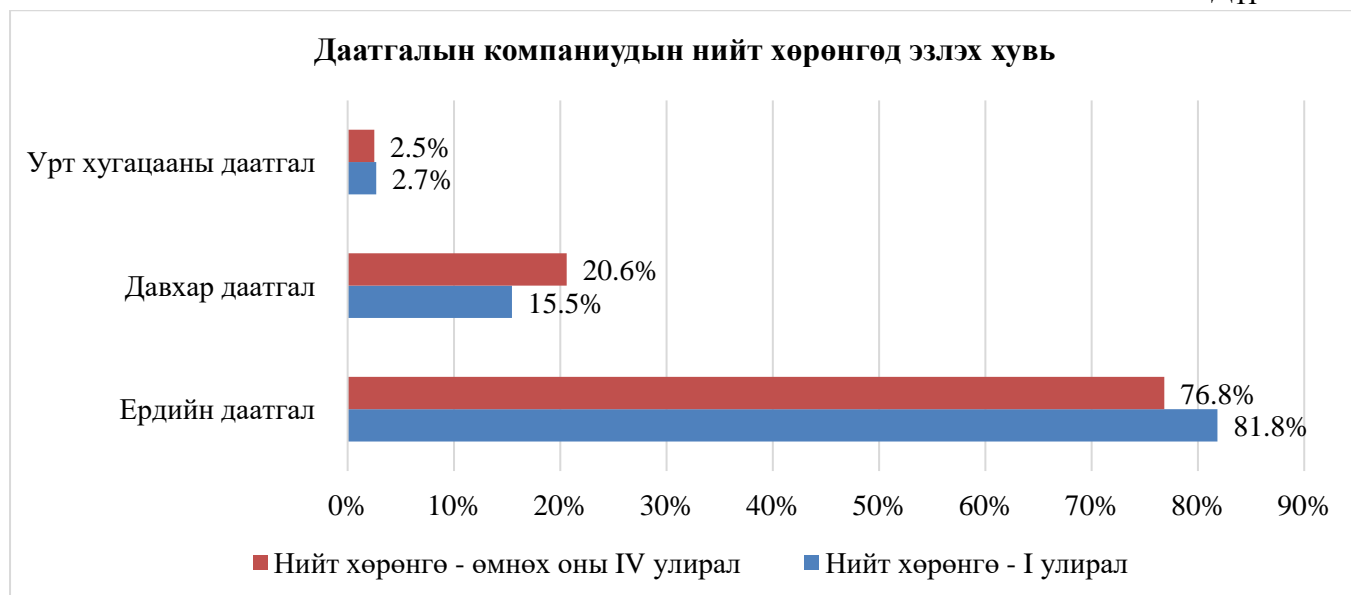
2020 оны 1-р улиралд даатгалын болон давхар даатгалын компаниудын нийт хөрөнгө 349.96 тэрбум төгрөг хүрсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 22.36 тэрбум төгрөгөөр буюу 6.8 хувиар өссөн байна. Мөн түүнчлэн 2016, 2017, 2018 онуудад даатгалын компаниудын хөрөнгө 1-р улиралд өмнөх оны жилийн эцэстэй харьцуулахад дунджаар 7.7 хувийн өсөлттэй байсан бол 2019, 2020 онуудад 1-4 хувь буурсан үзүүлэлттэй гарсан. Тайлант хугацаанд даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийн хэмжээ улирлын эхэн үеэс буурсан гол шалтгаан нь “Хубилай давхар даатгал” ХХК давхар даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэхээ зогсоосон явдал юм. Дэлгэрэнгүйг дүрслэл-1-т үзүүлэв.

Дүрслэл-1

Ердийн, урт хугацааны болон давхар даатгалын компаниудын хөрөнгө, нийт хөрөнгөд эзлэх хувийг дүрслэл 2 болон хүснэгт 4-т дэлгэрэнгүй харуулав.

Дүрслэл-2

Даатгалын болон давхар даатгалын компаниудын нийт хөрөнгө

№	Даатгалын компаниуд	Нийт хөрөнгө /сая төгрөгөөр/		Өсөлт/ бууралт	Нийт хөрөнгөд эзлэх хувь
		2019.IV	2020.I		
Ердийн даатгал					
1	"Амар даатгал" ХХК	9,652.9	10,792.6	11.8%	3.1%
2	"Ард даатгал" ХК	20,823.7	22,120.4	6.2%	6.3%
3	"Бодь даатгал" ХХК	27,556.6	25,254.4	-8.4%	7.2%
4	"Ган зам даатгал" ХХК	7,504.3	7,326.0	-2.4%	2.1%
5	"Мандал даатгал" ХК	40,695.8	43,393.7	6.6%	12.4%
6	"Миг даатгал" ХХК	29,103.4	30,800.7	5.8%	8.8%
7	"Монгол даатгал" ХК	43,293.6	40,580.5	-6.3%	11.6%
8	"Монре даатгал" ХХК	10,243.1	10,082.9	-1.6%	2.9%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	7,632.7	7,834.8	2.6%	2.2%
10	"Номин даатгал" ХХК	18,042.3	17,974.1	-0.4%	5.1%
11	"Практикал даатгал" ХХК	17,734.7	19,662.4	10.9%	5.6%
12	"Соёмбо даатгал" ХХК	2,563.6	2,432.5	-5.1%	0.7%
13	"Тэнгэр даатгал" ХХК	27,425.3	28,537.1	4.1%	8.2%
14	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	7,336.9	7,520.6	2.5%	2.1%
15	"Хаан даатгал" ХХК	11,544.4	12,103.4	4.8%	3.5%
Нийт		281,153.1	286,416.2	1.9%	81.8%
Урт хугацааны даатгал					
16	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	9,249.0	9,426.0	1.9%	2.7%
Нийт		9,249.0	9,426.0	1.9%	2.7%
Урт хугацааны болон ердийн даатгалын нийт дүн		290,402.1	295,842.1	1.9%	84.5%
Давхар даатгал					
17	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	53,328.6	54,113.6	1.5%	15.5%
18	"Хубилай давхар даатгал" ХХК*	22,118.4	-	-	-
Нийт		75,447.1	54,113.6	-28.3%	15.5%
Нийт салбарын хэмжээнд		365,849.2	349,955.8	-4.3%	100.0%

*"Хубилай давхар даатгал" ХХК-ийн тусгай зөвшөөрлийг 2020 оны 2 дугаар сарын 12-ны өдөр хүчингүй болгосон.

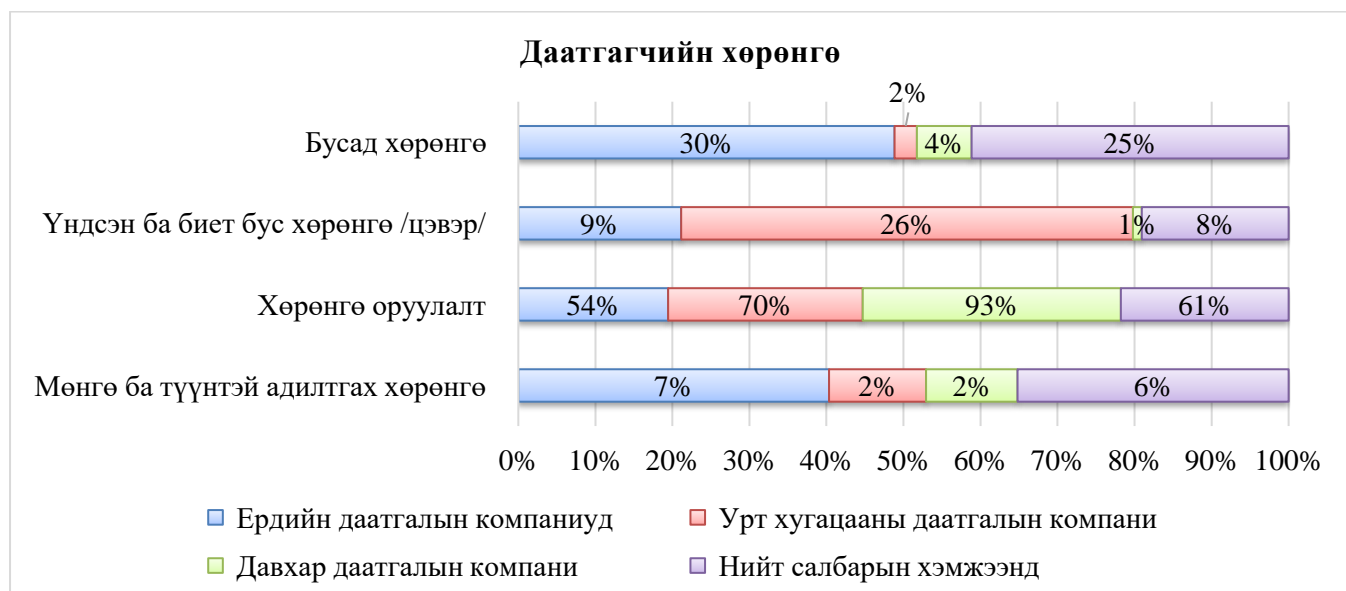
Тайлант хугацаанд ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниудын мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө 4.6 тэрбум төгрөгөөр, үндсэн ба биет бус хөрөнгийн цэвэр дүн 0.3 тэрбум төгрөгөөр, хадгаламж, хадгаламжийн сертификат, үнэт цаас зэрэг хэлбэрээр байршуулсан хөрөнгө оруулалтын хэмжээ 4.45 тэрбум төгрөгөөр тус тус өсчээ. Салбарын хэмжээнд даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийн бүтцийг авч үзвэл мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө 5.9 хувийг, хөрөнгө оруулалт 60.6 хувийг, үндсэн ба биет бус хөрөнгө /цэвэр дүн/ 8.4 хувийг, бусад хөрөнгө 25.2 хувийг бүрдүүлж байна. Даатгалын компаниуд нийт хөрөнгийн дийлэнх хэсгийг хөрөнгө оруулалт хэлбэрээр байршуулж байгаа боловч хөрөнгийн бүтэц ердийн, урт хугацааны болон давхар даатгалын компани эсэхээс хамааран харилцан адилгүй байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 5, Дүрслэл 3-д харуулав.

Даатгагчийн хөрөнгийн бүтэц

/сая төгрөгөөр/

№	Компани	Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө		Хөрөнгө оруулалт		Үндсэн ба биет бус хөрөнгө /цэвэр/		Бусад хөрөнгө	
		2019.IV	2020.I	2019.IV	2020.I	2019.IV	2020.I	2019.IV	2020.I
Ердийн даатгал									
1	"Амар даатгал" ХХК	522	449	6,633	6,710	116	116	2,382	3,517
2	"Ард даатгал" ХК	422	1,155	15,180	14,955	1,210	1,200	4,012	4,810
3	"Бодь даатгал" ХХК	750	475	9,262	9,534	1,990	2,005	15,555	13,240
4	"Ган зам даатгал" ХХК	80	63	7,011	6,966	64	57	349	239
5	"Мандал даатгал" ХК	3,305	835	25,237	27,740	607	638	11,547	14,181
6	"Миг даатгал" ХХК	367	3,437	10,177	12,630	2,313	2,421	16,247	12,314
7	"Монгол даатгал" ХК	1,561	4,624	11,314	10,338	9,535	9,421	20,883	16,198
8	"Монре даатгал" ХХК	2,863	1,763	3,155	3,355	1,523	1,698	2,702	3,268
9	"Мөнх даатгал" ХХК	424	506	5,206	5,389	1,080	1,180	923	759
10	"Номин даатгал" ХХК	624	840	14,923	14,549	1,665	1,647	831	938
11	"Практикал даатгал" ХХК	503	313	12,173	12,246	1,611	1,725	3,447	5,379
12	"Соёмбо даатгал" ХХК	9	7	3	3	104	95	2,448	2,328
13	"Тэнгэр даатгал" ХХК	1,500	2,483	19,431	19,480	1,329	1,282	5,166	5,291
14	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	1,686	1,713	2,929	2,926	2,126	2,140	596	742
15	"Хаан даатгал" ХХК	212	618	7,821	8,063	1,169	1,092	2,343	2,331
Нийт		14,829	19,281	150,453	154,885	26,441	26,716	89,430	85,534
Урт хугацааны даатгал									
1	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	64	198	6,605	6,622	2,447	2,439	133	167
Нийт		64	198	6,605	6,622	2,447	2,439	133	167
Давхар даатгал									
1	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	1,268	1,072	49,824	50,416	832	275	1,404	2,350
2	"Хубилай давхар даатгал" ХХК	18,480	-	-	-	44	-	3,593	-
Нийт		19,749	1,072	49,824	50,416	876	275	4,998	2,350
Нийт салбарын хэмжээнд		34,642	20,552	206,882	211,923	29,764	29,430	94,561	88,052

Дүрслэл-3

1.3. ДААТГАЛЫН ӨР ТӨЛБӨР, НӨӨЦ САН БА ЭЗДИЙН ӨМЧ

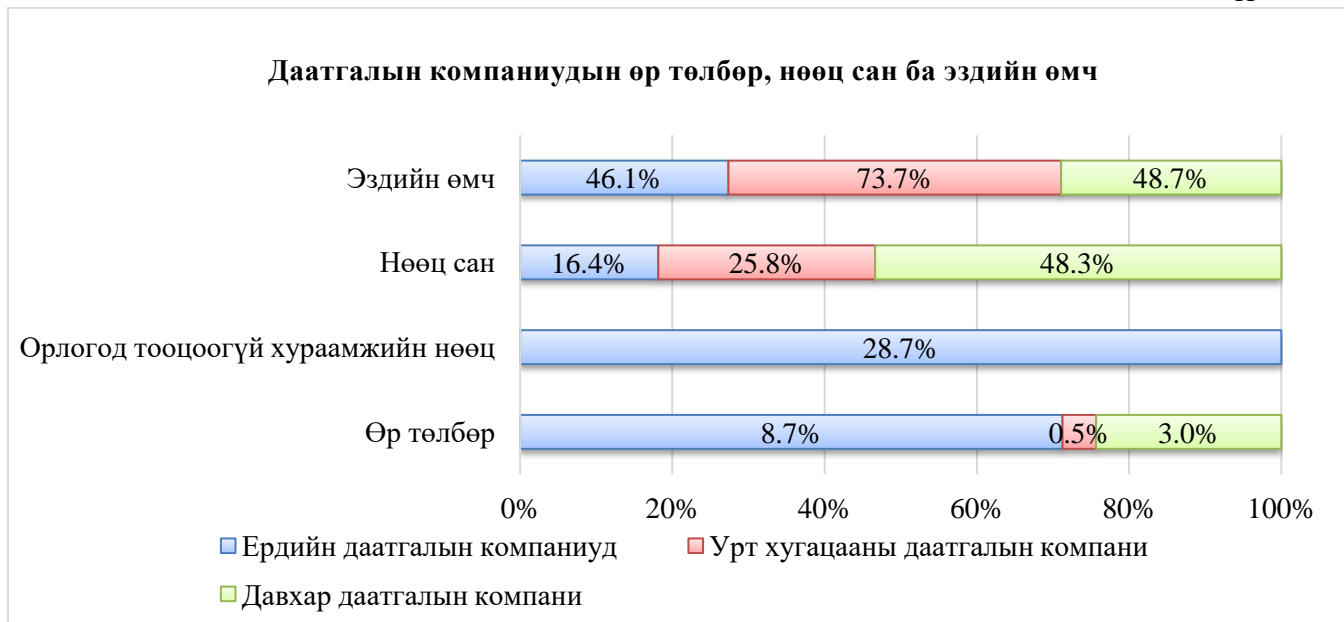
2020 оны 1-р улирлын байдлаар өмнөх оны эцэстэй харьцуулахад ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниудын өр төлбөр 0.7 тэрбум төгрөгөөр, нөөц сан 1.07 тэрбум төгрөгөөр, эздийн өмч 7.7 тэрбум төгрөгөөр өсч, ердийн даатгалын компаниудын орлогод тооцсон хураамжийн нөөц 4.2 тэрбум төгрөгөөр буурсан байна. Ердийн даатгалын компаниудын хувьд нийт өр төлбөр ба эздийн өмчийн 9 хувийг өр төлбөр, 29 хувийг орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц, 16 хувийг нөхөн төлбөрийн нөөц сан, 46 хувийг эздийн өмч бүрдүүлж байгаа бол урт хугацааны болон давхар даатгалын компаниудын хувьд өр төлбөр 0.5 болон 3 хувь, нөөц сан 25.8 болон 48.3 хувь, эздийн өмч 73.7 болон 48.7 хувийг бүрдүүлж байна. Компаниудын өр төлбөр, нөөц сан ба эздийн өмчийг Хүснэгт 6, Дүрслэл 4-г дэлгэрэнгүй харуулав.

Хүснэгт-6

Даатгалын компаниудын өр төлбөр, нөөц сан ба эздийн өмч

/сая төгрөгөөр/

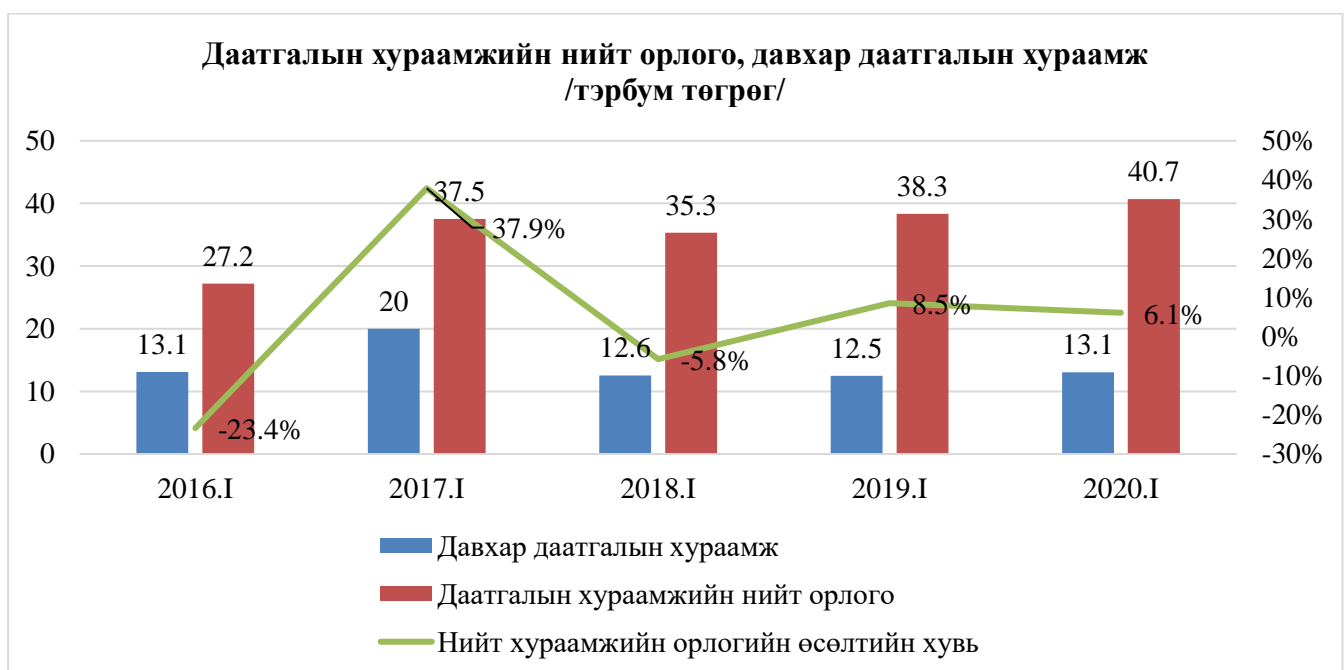
№	Компани	Өр төлбөр		Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц		Нөөц сан		Эздийн өмч	
		2019.IV	2020.I	2019.IV	2020.I	2019.IV	2020.I	2019.IV	2020.I
Ердийн даатгал									
1	"Амар даатгал" ХХК	684	1,319	2,204	2,353	1,201	1,328	5,564	5,792
2	"Ард даатгал" ХК	1,139	1,856	4,875	5,092	3,005	3,044	11,805	12,129
3	"Бодь даатгал" ХХК	6,143	2,450	10,148	11,108	2,748	3,082	8,518	8,615
4	"Ган зам даатгал" ХХК	30	603	298	197	812	820	6,364	5,707
5	"Мандал даатгал" ХК	2,589	1,547	12,834	14,992	4,594	5,294	20,679	21,562
6	"Миг даатгал" ХХК	4,096	4,160	14,577	11,499	2,812	2,812	7,619	12,329
7	"Монгол даатгал" ХК	5,297	6,376	15,039	11,451	9,315	9,012	13,643	13,741
8	"Монре даатгал" ХХК	250	272	2,542	2,306	602	666	6,850	6,839
9	"Мөнх даатгал" ХХК	22	14	853	1,139	1,244	1,145	5,514	5,537
10	"Номин даатгал" ХХК	521	560	3,479	3,225	5,731	5,586	8,311	8,603
11	"Практикал даатгал" ХХК	380	1,272	6,271	6,417	2,540	3,031	8,544	8,942
12	"Соёмбо даатгал" ХХК	303	334	228	52	2,949	2,958	-917	-912
13	"Тэнгэр даатгал" ХХК	2,329	3,477	9,149	8,292	6,315	6,554	9,633	10,215
14	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	138	113	384	511	1,011	958	5,803	5,939
15	"Хаан даатгал" ХХК	234	572	3,578	3,646	1,226	774	6,507	7,111
Нийт		24,153	24,927	86,458	82,278	46,105	47,063	124,437	132,148
Урт хугацааны даатгал									
1	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	27	51			2,320	2,430	6,902	6,945
Нийт		27	51			2,320	2,430	6,902	6,945
Давхар даатгал									
1	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	1,917	1,607			25,754	26,127	25,657	26,379
2	"Хубилай давхар даатгал" ХХК	315	-			5,007	-	16,797	-
Нийт		2,232	1,607			30,761	26,127	42,454	26,379
Нийт салбарын хэмжээнд		26,412	26,585	86,458	82,278	79,186	75,620	173,793	165,473

1.4.ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ

Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниуд 2020 оны 1-р улиралд нийт 40.7 тэрбум төгрөгийн даатгалын хураамж төвлөрүүлсний 99.1 хувь буюу 40.3 тэрбум төгрөгийг ердийн даатгалын компаниуд, 0.9 хувь буюу 0.4 тэрбум төгрөгийг урт хугацааны даатгалын компани тус тус төвлөрүүлсэн. Мөн нийт хураамжаас 2.6 тэрбум төгрөгийн хураамжийн буцаалт хийгдэж, 13.1 тэрбум төгрөгийг давхар даатгалын хураамжийн зардалд зарцуулснаар даатгалын цэвэр хураамжийн орлого 25.1 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна. “Үндэсний давхар даатгал” ХК 0.8 тэрбум төгрөгийн давхар даатгалын хураамж төвлөрүүлж, үүнээс 0.48 тэрбум төгрөгийг гадны давхар даатгагчид давхар даатгалын хураамж /retrocession/ хэлбэрээр шилжүүлсэн байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 7-д харуулав.

Сүүлийн 5 жилийн 1-р улирлын даатгалын нийт хураамжийн дундаж өсөлт 4.7 хувь байна. Дэлгэрэнгүйг Дүрслэл-5-т харуулав.

2020 оны 1-р улиралд ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниуд нийт хураамжийн 32 хувь буюу 13.1 тэрбум төгрөгийг давхар даатгалын хураамжийн зардалд зарцуулсан байна. Үүнд нийт хураамжийн 47 хувийг бүрдүүлж буй “Амар даатгал” ХХК, “Практикал даатгал” ХХК, “Тэнгэр даатгал” ХХК болон “Миг даатгал” ХХК нийт хураамжийнхаа 30.7-68.2 хувийг давхар даатгалын хураамжийн зардалд зарцуулсан нь голлох нөлөөг үзүүлсэн юм.

Хүснэгт-7

Даатгалын компаниудын нийт хураамж, цэвэр хураамж

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Нийт хураамж				Даатгалын хураамжийн буцаалт	Давхар даатгалын хураамжийн зардал	Даатгалын хураамжийн цэвэр орлого
		2019.І	2020.І	Өсөлт\ бууралт	Салбарт эзлэх хувь			
Ердийн даатгал								
1	"Амар даатгал" ХХК	959.6	1,685.5	75.6%	4.1%	10.5	957.4	717.5
2	"Ард даатгал" ХК	1,978.4	2,905.4	46.9%	7.1%	49.5	529.0	2,326.9
3	"Бодь даатгал" ХХК	3,889.8	3,863.5	-0.7%	9.5%	137.6	749.0	2,976.9
4	"Ганзам даатгал" ХХК	46.2	64.4	39.4%	0.2%	-	-	64.4
5	"Мандал даатгал" ХК	9,970.7	9,485.6	-4.9%	23.3%	225.5	6,473.4	2,786.7
6	"Миг даатгал" ХХК	3,013.0	4,024.2	33.6%	9.9%	1,274.5	-201.3	2,951.0
7	"Монгол даатгал" ХК	5,388.2	3,592.4	-33.3%	8.8%	121.2	585.3	2,885.9
8	"Монре даатгал" ХХК	1,674.5	1,482.1	-11.5%	3.6%	75.2	52.4	1,354.6
9	"Мөнх даатгал" ХХК	317.7	1,064.1	235.0%	2.6%	10.7	30.4	1,023.0
10	"Номин даатгал" ХХК	1,557.3	1,838.3	18.0%	4.5%	81.4	156.6	1,600.4
11	"Практикал даатгал" ХХК	1,960.1	3,217.3	64.1%	7.9%	57.0	1,010.5	2,149.9
12	"Соёмбо даатгал" ХХК	1,370.2	2.0	-99.9%	0.01%	0.1	-	1.9
13	"Тэнгэр даатгал" ХХК	3,351.3	4,629.7	38.1%	11.4%	440.2	2,675.4	1,514.1
14	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	257.4	360.0	39.9%	0.9%	0.2	-	359.8
15	"Хаан даатгал" ХХК	2,157.9	2,090.8	-3.1%	5.1%	76.2	35.9	1,978.8
Нийт		37,892.3	40,305.3	6.4%	99.1%	2,559.6	13,053.9	24,691.8
Урт хугацааны даатгал								
1	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	417.6	370.4	-11.3%	0.9%	-	5.5	364.9
Нийт		417.6	370.4	-11.3%	0.9%	-	5.5	364.9
Нийт ердийн болон урт хугацааны даатгал		38,309.9	40,675.7	6.2%	100.0%	2,559.6	13,059.4	25,056.7
Давхар даатгал								
1	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	25.3	801.3	3069.7%		-	479.7	321.6
2	"Хубилай давхар даатгал" ХХК	-	-	-		-	-	-
Нийт		25.3	801.3	3069.7%		-	479.7	321.6
Компаниудын нийт хураамж		38,335.2	41,477.0	8.2%		2,559.6	13,539.1	25,378.3

1.5. ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР

Даатгалын тохиолдлын улмаас урт хугацааны болон ердийн даатгалын компаниуд 2020 оны 1-р улиралд нийт 15.5 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр олгожээ. “Монгол даатгал” ХК 2.5 тэрбум төгрөгийн, “Бодь даатгал” ХХК 2.4 тэрбум төгрөгийн, “Миг даатгал” ХХК 1.9 тэрбум төгрөгийн, “Мандал даатгал” ХК, “Практикал даатгал” ХХК тус бүр 1.5 болон 1.4 тэрбум төгрөгийн, “Ард даатгал” ХХК 1.3 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр олгосон нь нийт нөхөн төлбөрийн 70.9 хувийг бүрдүүлж байна.

Хүснэгт-8

Даатгалын компаниудын нөхөн төлбөр, цэвэр нөхөн төлбөрийн зардал

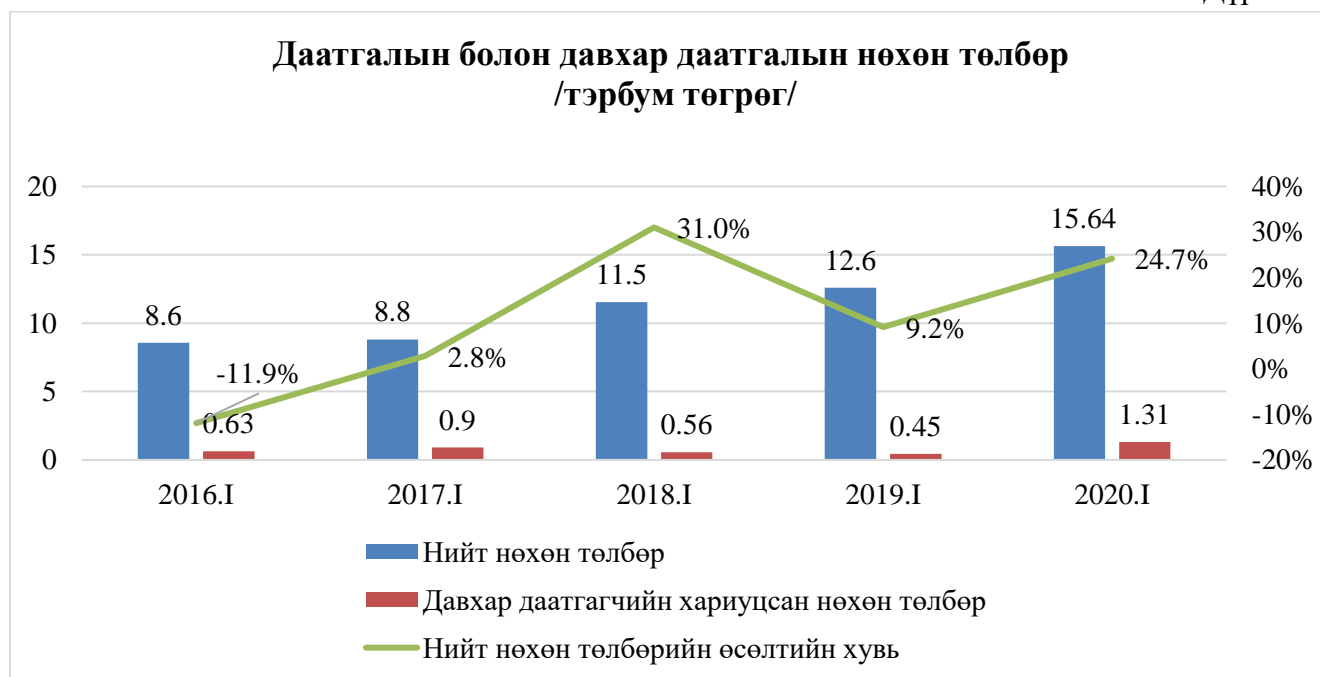
/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Нийт нөхөн төлбөр		Өсөлт\бууралт	Салбарт эзлэх хувь	Давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр	Буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөр	Нөхөн төлбөрийн цэвэр зардал
		2019.I	2020.I					
Ердийн даатгал								
1	"Амар даатгал" ХХК	30.9	185.2	500.0%	1.2%	3.5	-	181.6
2	"Ард даатгал" ХК	1,098.0	1,260.8	14.8%	8.1%	162.0	3.2	1,095.7
3	"Бодь даатгал" ХХК	1,359.1	2,427.6	78.6%	15.5%	1,025.1	119.2	1,283.4
4	"Ганзам даатгал" ХХК	10.8	31.2	188.9%	0.2%	-	-	31.2
5	"Мандал даатгал" ХК	1,085.9	1,514.1	39.4%	9.7%	66.2	7.0	1,441.0
6	"Миг даатгал" ХХК	1,843.9	1,892.7	2.6%	12.1%	-	46.2	1,846.5
7	"Монгол даатгал" ХК	2,143.1	2,514.3	17.3%	16.1%	57.1	61.3	2,395.9
8	"Монре даатгал" ХХК	692.7	1,034.1	49.3%	6.6%	-	21.8	1,012.4
9	"Мөнх даатгал" ХХК	42.8	312.3	630.2%	2.0%	-	-	312.3
10	"Номин даатгал" ХХК	632.7	1,084.4	71.4%	6.9%	-	-	1,084.4
11	"Практикал даатгал" ХХК	1,096.5	1,381.5	26.0%	8.8%	-	229.5	1,152.0
12	"Соёмбо даатгал" ХХК	301.3	24.3	-91.9%	0.2%	-	-	-
13	"Тэнгэр даатгал" ХХК	1,031.3	1,082.8	5.0%	6.9%	0.8	10.3	1,071.7
14	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	48.4	44.8	-7.3%	0.3%	-	-	44.8
15	"Хаан даатгал" ХХК	1,015.0	716.6	-29.4%	4.6%	-	0.7	715.9
Нийт		12,432.2	15,506.9	24.7%	99.1%	1,314.7	499.1	13,668.8
Урт хугацааны даатгал								
1	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	117.0	136.7	16.8%	0.9%	-	-	136.7
Нийт		117.0	136.7	16.8%	0.9%	-	-	136.7
Нийт ердийн болон урт хугацааны даатгалын нөхөн төлбөр		12,549	15,644	24.7%	100.0%	1,315	499	13,805
Давхар даатгал								
1	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	8.9	-	-100.0%				
2	"Хубилай давхар даатгал" ХХК	-	-	-				
Нийт		8.9	-	-100.0%				
Компаниудын нийт нөхөн төлбөр		12,558	15,644	24.6%				

“Үндэсний давхар даатгал” ХК 2019 оны 1-р улиралд 8.9 сая төгрөгийн нөхөн төлбөр олгосон бол энэ оны мөн үед нөхөн төлбөр олгоогүй байна.

Тайлант хугацаанд ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниудын нийт нөхөн төлбөрийн 8.4 хувийг давхар даатгагчаар, 3.2 хувийг буруутай этгээдээр төлүүлсэн байна. Сүүлийн 4 жилийн 1-р улирлын нийт нөхөн төлбөрийн хэмжээг харьцуулахад дунджаар 7.8 хувийн өсөлттэй байсан бол энэ оны 1-р улиралд өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 24.7 хувиар өссөн байна. Даатгалын компаниудын нөхөн төлбөр, давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөрийн хэмжээг сүүлийн 5 жилийн 1 дүгээр улирлын байдлаар Дүрслэл 6-д харуулав.

Дүрслэл -6

1.6.ДААТГАЛЫН ХОХИРЛЫН ХАРЬЦАА

Тайлант хугацаанд нийт хохирлын харьцаа ердийн даатгалын компаниудын хувьд 34.9 хувь, урт хугацааны даатгалын компанийн хувьд 36.9 хувь байна. Үүнд давхар даатгалд төлсөн хураамж болон давхар даатгагчаас төлсөн нөхөн төлбөрийг оруулж тооцсон болно. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт-9-т харуулав.

Хүснэгт-9

Даатгалын компаниудын нийт хохирлын харьцаа

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Орлогод тооцсон хураамж	Нийт нөхөн төлбөрийн зардал	Давхар даатгалын хураамжийн зардал	Хохирлын харьцаа
А	Б	<1>	<2>	<3>	<2>/(<1>+<3>)
Ердийн даатгал					
1	"Амар даатгал" ХХК	754.8	185.2	957.4	10.8%
2	"Ард даатгал" ХК	2,244.5	1,260.8	529.0	45.5%
3	"Бодь даатгал" ХХК	3,108.6	2,427.6	749.0	62.9%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	165.9	31.2	-	18.8%
5	"Мандал даатгал" ХК	4,200.3	1,514.1	6,473.4	14.2%
6	"Миг даатгал" ХХК	4,353.2	1,892.7	-201.3	45.6%

7	"Монгол даатгал" ХК	4,467.6	2,514.3	585.3	49.8%
8	"Монре даатгал" ХХК	1,585.5	1,034.1	52.4	63.1%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	767.4	312.3	30.4	39.1%
10	"Номин даатгал" ХХК	1,952.7	1,084.4	156.6	51.4%
11	"Практикал даатгал" ХХК	2,677.3	1,381.5	1,010.5	37.5%
12	"Соёмбо даатгал" ХХК	154.4	24.3	-	15.7%
13	"Тэнгэр даатгал" ХХК	2,801.2	1,082.8	2,675.4	19.8%
14	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	233.1	44.8	-	19.2%
15	"Хаан даатгал" ХХК	1,865.7	716.6	35.9	37.7%
Нийт		31,332.3	15,506.9	13,053.9	34.9%
Урт хугацаа					
Даатгалын компани		Даатгалын цэвэр хураамжийн орлого	Нийт төлсөн нэхэмжлэл	Давхар даатгалын хураамж	Хохирлын харьцаа
1	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	364.9	136.7	5.5	36.9%
Нийт		364.9	136.7	5.5	36.9%
Нийт ердийн болон урт хугацааны даатгалын нөхөн төлбөр		31,697	15,644	13,059	35.0%
Давхар даатгал					
1	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	321.6	-	479.68	-
Нийт		321.6	-	479.68	-
Компаниудын нийт нөхөн төлбөр		32,019	15,644	13,539	34.3%

Ердийн даатгалын компаниудын хохирлын харьцааг зардалд тооцсон нөхөн төлбөр (нөхөн төлбөрийн цэвэр зардал дээр нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн өөрчлөлтүүдийг нэмсэн дүн) болон орлогод тооцсон хураамжийн харьцаагаар тооцоход 45.73 хувь байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 10-т харуулав.

Хүснэгт-10

Ердийн даатгагчдын хохирлын харьцаа (цэвэр)

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Орлогод тооцсон хураамж	Зардалд тооцсон нөхөн төлбөр	Хохирлын харьцаа (цэвэр)
1	"Амар даатгал" ХХК	755	303.4	40.2%
2	"Ард даатгал" ХК	2,244	1,197	53.3%
3	"Бодь даатгал" ХХК	3,109	1,541	49.6%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	166	38.56	23.2%
5	"Мандал даатгал" ХК	4,200	2,124	50.6%
6	"Миг даатгал" ХХК	4,353	1,847	42.4%
7	"Монгол даатгал" ХК	4,468	2,042	45.7%
8	"Монре даатгал" ХХК	1,586	1,077	67.9%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	767	213	27.8%
10	"Номин даатгал" ХХК	1,953	870	44.6%
11	"Практикал даатгал" ХХК	2,677	1,481	55.3%
12	"Соёмбо даатгал" ХХК	154	33.41	21.6%
13	"Тэнгэр даатгал" ХХК	2,801	1,308	46.7%
14	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	233	-8.95	-3.8%
15	"Хаан даатгал" ХХК	1,866	264	14.1%
Нийт		31,332	14,328	45.7%

1.7.ДААТГАГЧИЙН АШИГТ АЖИЛЛАГАА

Даатгалын компаниудын цэвэр ашиг 2020 оны 1-р улиралд 4.55 тэрбум төгрөг байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 0.99 тэрбум төгрөгөөр буюу 17.8 хувиар буурсан үзүүлэлт юм. Даатгалын компаниудын нөхөн төлбөрийн зардлын өсөлт нь цэвэр ашгийн хэмжээ буурахад гол нөлөө үзүүлсэн байна. Дэлгэрэнгүйг хүснэгт-11-т харуулав.

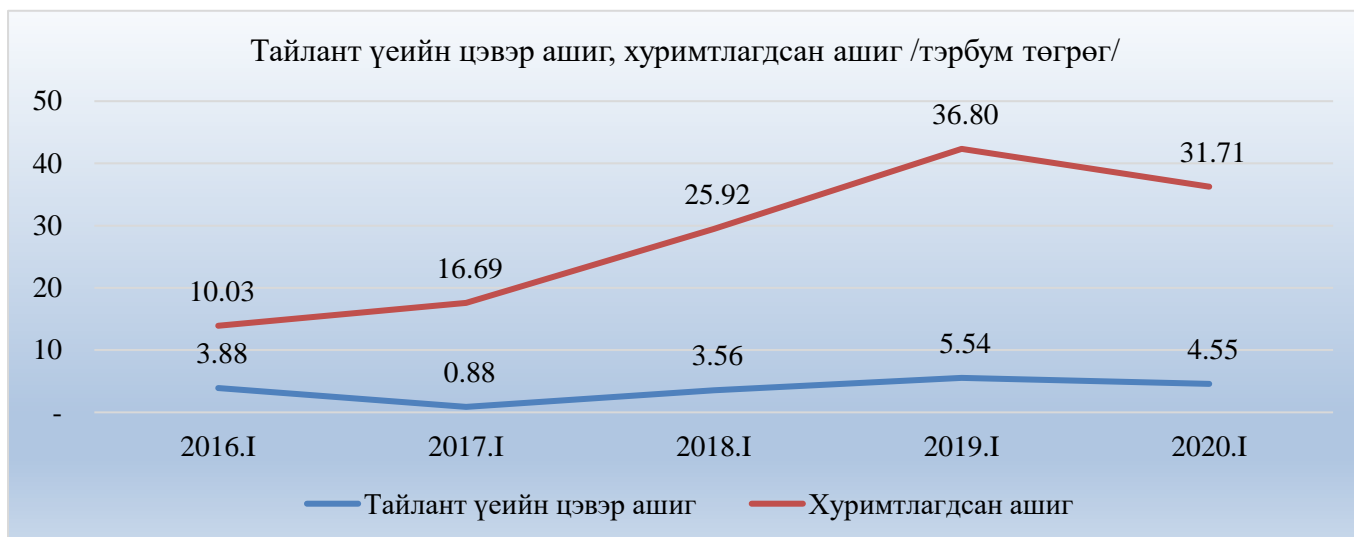
Хүснэгт-11

Даатгалын компаниудын ашигт ажиллагаа

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)		Өсөлт/ Бууралт
		2019.I	2020.I	
Ердийн даатгал				
1	"Амар даатгал" ХХК	-18.4	228.1	1342.8%
2	"Ард даатгал" ХК	46.5	324.4	597.4%
3	"Бодь даатгал" ХХК	323.7	162.5	-49.8%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	253.2	221.8	-12.4%
5	"Мандал даатгал" ХК	2,013.3	1,025.7	-49.1%
6	"Миг даатгал" ХХК	525.2	-289.4	-155.1%
7	"Монгол даатгал" ХК	129.0	97.7	-24.3%
8	"Монре даатгал" ХХК	187.2	-10.9	-105.8%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	74.5	22.9	-69.3%
10	"Номин даатгал" ХХК	198.5	291.6	46.9%
11	"Практикал даатгал" ХХК	664.5	385.1	-42.1%
12	"Соёмбо даатгал" ХХК	-193.4	3.3	-101.7%
13	"Тэнгэр даатгал" ХХК	236.9	583.2	146.2%
14	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	33.1	135.9	310.6%
15	"Хаан даатгал" ХХК	10.3	604.4	5774.0%
Нийт		4,484.0	3,786.2	-15.6%
Урт хугацааны даатгал				
16	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	100.1	43.1	-56.9%
Нийт		100.1	43.1	-56.9%
Нийт ердийн болон урт хугацааны даатгалын хураамж		4,584.1	3,829.3	-16.5%
Давхар даатгал				
17	"Үндэсний давхар даатгал" ХХК	904.5	721.9	-20.2%
18	"Хубилай давхар даатгал" ХХК	48.34	-	-
Нийт		952.8	721.9	-24.2%
Компаниудын нийт дүн		5,536.9	4,551.2	-17.8%

Тайлант хугацаанд даатгалын компаниудын хуримтлагдсан ашиг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 13.8 хувиар буурч , 31.71 тэрбум төгрөг болсон байна.

1.8.ДАВХАР ДААТГАЛ

2020 оны 1-р улиралд ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниуд нийт 13.1 тэрбум төгрөгийн давхар даатгалын хураамжийн зардал гаргасан бөгөөд үүний 6.1 хувь буюу 0.8 тэрбум төгрөгийг дотоод давхар даатгагчид төлсөн байна. Мөн түүнчлэн давхар даатгалын нөхөн төлбөр, хураамжийн харьцаа 2016 оноос 2019 оны 1 дүгээр улиралд 3-5 хувийн хооронд байсан бол 2020 оны 1-р улиралд 10.1 хувьд хүрсэн. Дэлгэрэнгүйг Дүрслэл-8-д харуулав.

Даатгалын хэлбэрээр авч үзвэл тайлант хугацаанд давхар даатгалын хураамжийн зардлын 66.2 хувийг бүрдүүлж буй Барилга угсралт, Хөрөнгө болон Хариуцлагын даатгалын хувьд нийт хураамжийн орлогын 98.7, 47.6, 41.6 хувийг тус тус давхар даатгалд шилжүүлсэн бол эдгээр

даатгалын хэлбэрийн хувьд нийт нөхөн төлбөрийн 99.5, 63.0, 0.0 хувийг давхар даатгагчаар төлүүлсэн байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт-12-г харуулав.

Хүснэгт-12

2020 оны 1-р улирлын давхар даатгалын хураамж, нөхөн төлбөрийн харьцаа
/даатгалын хэлбэр/

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын хэлбэр	Даатгалын хураамж	Давхар даатгалын хураамж	Харьцаа (ДДХ) / (ДХ)	Нийт нөхөн төлбөр	Давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр	Харьцаа (ДДХНТ) / (ННТ)
	Товчлол	(ДХ)	(ДДХ)		(ННТ)	(ДДХНТ)	
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	6,131.4	821.0	13.4%	2,573.9	214.8	8.3%
2	Хөрөнгийн даатгал	7,232.9	3,442.9	47.6%	1,710.6	1,078.3	63.0%
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	7,231.7	160.3	2.2%	4,484.0	-	0.0%
4	Ачааны даатгал	351.3	79.4	22.6%	144.5	-	0.0%
5	Барилга угсралтын даатгал	6,558.6	6,476.4	98.7%	21.7	21.5	99.5%
6	Газар тариалангийн даатгал	-	-	-	-	-	-
7	Мал амьтдын даатгал	75.7	10.9	14.4%	52.7	-	0.0%
8	Агаарын хөлгийн даатгал	409.9	13.5	3.3%	3.9	-	0.0%
9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	118.2	-	0.0%	20.9	-	0.0%
10	Хариуцлагын даатгал	3,290.7	1,370.3	41.6%	644.5	-	0.0%
11	Санхүүгийн даатгал	558.4	520.2	93.2%	-	-	-
12	Зээлийн даатгал	696.9	-	0.0%	827.5	-	0.0%
13	Итгэлцлийн даатгал	8.9	-	0.0%	-	-	-
14	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	542.5	198.3	36.6%	10.0	-	0.0%
15	Жолоочийн хариуцлагын даатгал	7,098.1	-	0.0%	5,012.9	-	0.0%
16	Хугацаат амьдралын даатгал	47.6	5.5	11.6%	5.0	-	0.0%
17	Хуримтлалын даатгал	45.1	-	0.0%	44.7	-	0.0%
18	Тэтгэврийн даатгал	57.7	-	0.0%	15.0	-	0.0%
19	Эрүүл мэндийн даатгал	220.0	-	0.0%	72.0	-	0.0%
	Нийт	40,675.7	13,098.6	32.2%	15,643.6	1,314.7	8.4%

2.ЕРДИЙН ДААТГАЛ

2.1.ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ

Тайлант хугацаанд ердийн даатгалын компаниуд нийт сайн дурын 207,509 болон жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгалын хэлбэрээр 120,418 даатгалын гэрээ байгуулж, 40.3 тэрбум төгрөгийн хураамж төвлөрүүлж, 2.6 тэрбум төгрөгийн хураамжийн буцаалт хийж, 37.7 тэрбум төгрөгийн хураамжийн цэвэр орлого тайлагнасан байна. Даатгалын компаниудын даатгалын хураамжийн талаар 1.4 дэх хэсэгт дэлгэрэнгүй танилцуулсан. Ердийн даатгалын хураамжийн нийт орлогыг даатгалын хэлбэрээр ангилж, Хүснэгт 13-т харуулав.

Хүснэгт-13

Ердийн даатгалын хураамж

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын хэлбэр	Байгуулагдсан даатгалын гэрээний тоо		Даатгалын хураамж /сая төгрөгөөр/			
		2019.I	2020.I	2019.I	2020.I	Өсөлт\ бууралт	Эзлэх хувь
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	37,465	24,987	5,218	6,131	17.5%	15.21%
2	Хөрөнгийн даатгал	88,970	83,625	5,248	7,233	37.8%	17.95%
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	23,354	16,578	6,437	7,232	12.4%	17.94%
4	Ачааны даатгал	153	173	550	351	-36.1%	0.87%
5	Барилга угсралтын даатгал	8	13	6,536	6,559	0.4%	16.27%
6	Газар тариалангийн даатгал	-	-	-	-	-	-
7	Мал амьтдын даатгал	55	305	39	76	92.2%	0.19%
8	Агаарын хөлгийн даатгал	19	5	724	410	-43.4%	1.02%
9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	144	70	115	118	2.6%	0.29%
10	Хариуцлагын даатгал	73,889	71,853	3,150	3,291	4.5%	8.16%
11	Санхүүгийн даатгал	178	11	630	558	-11.4%	1.39%
12	Зээлийн даатгал	6,615	9,879	349	697	99.5%	1.73%
13	Итгэлцлийн даатгал	3	5	233	9	-96.2%	0.02%
14	Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	1	-	50	-	-100.0%	-
15	Төмөр замын эсхүл усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчлөх, эзэмших ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	-	-	-	-	-	-
16	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	6	5	1,169	543	-53.6%	1.35%
17	Жолоочийн хариуцлагын даатгал	128,777	120,418	7,445	7,098	-4.7%	17.61%
Нийт		359,637	327,927	37,893	40,306	6.4%	100%

2.2.ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР

Тайлант хугацаанд ердийн даатгалын компаниуд нийт 15.5 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөрийг даатгуулагчид олгосноос 1.3 тэрбум төгрөгийг давхар даатгагч, 0.5 тэрбум төгрөгийг буруутай этгээд, 13.7 тэрбум төгрөгийг даатгагч нар тус тус төлсөн байна. Даатгалын компаниудын даатгалын нөхөн төлбөрийн талаар 1.5 дах хэсэгт дэлгэрэнгүй танилцуулсан. Ердийн даатгалын компаниудын олгосон даатгалын нөхөн төлбөрийг даатгалын хэлбэрээр ангилж, Хүснэгт-14-т харуулав.

Хүснэгт-14

Ердийн даатгалын нөхөн төлбөр

№	Даатгалын хэлбэр	Нөхөн төлбөр олгогдсон даатгалын гэрээний тоо		Нийт нөхөн төлбөрийн зардал /сая төгрөгөөр/			
		2019.I	2020.I	2019.I	2020.I	Өсөлт /бууралт	Эзлэх хувь
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	2,520	3,737	1,974.7	2,573.9	30.3%	16.6%
2	Хөрөнгийн даатгал	704	514	722.1	1,710.6	136.9%	11.0%
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	4,490	4,559	3,929.7	4,484.0	14.1%	28.9%
4	Ачааны даатгал	21	15	201.6	144.5	-28.3%	0.9%
5	Барилга угсралтын даатгал	-	1	-	21.7	-	0.1%
6	Газар тариалангийн даатгал	-	-	-	-	-	-
7	Мал амьтдын даатгал	4	11	20.1	52.7	161.6%	0.3%
8	Агаарын хөлгийн даатгал	4	2	6.2	3.9	-37.0%	0.03%
9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	26	13	2.5	20.9	730.4%	0.1%
10	Хариуцлагын даатгал	185	227	253.4	644.5	154.3%	4.2%
11	Санхүүгийн даатгал	23	2	179.7	-	-100.0%	-
12	Зээлийн даатгал	71	80	393.7	827.5	110.2%	5.3%

13	Итгэлцлийн даатгал	-	-	-	-	-	-
14	Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	-	-	-	-	-	-
15	Төмөр замын эсхүл усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчлөх, эзэмших ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	-	-	-	-	-	-
16	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	-	1	-	9.9	-	0.1%
17	Жолоочийн хариуцлагын даатгал	7,433	6,306	4,757.4	5,012.9	5.4%	32.3%
Нийт		15,481	15,468	12,441.1	15,506.9	24.6%	100%

Тайлант хугацаанд ердийн даатгалын нийт нөхөн төлбөрийн 88.9 хувь нь даатгалын 4 хэлбэрийн нөхөн төлбөрөөс бүрдэж байна. Үүнд 32.3 хувийг жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал (ЖХАЖД), 28.9 хувийг авто тээврийн хэрэгслийн даатгал, 16.6 хувийг гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал, 11 хувийг хөрөнгийн даатгалын нөхөн төлбөр тус тус эзэлж байна.

2.3. ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН ХОХИРЛЫН БОЛОН ХОСОЛСОН ХАРЬЦАА

2020 оны 1-р улиралд ердийн даатгалын хохирлын болон хосолсон харьцаа 45.7 болон 62.5 хувь байгаа бөгөөд автотээврийн хэрэгсэл, ЖХАЖД, хөрөнгө болон хариуцлагын даатгалын хохирлын болон хосолсон харьцаа харьцангуй өндөр дүнтэй байна. Хохирлын харьцааг тооцоход тус тайлангийн 1.6-д дурдсан ердийн даатгагчийн хохирлын харьцааг тооцох аргыг ашигласан ба хосолсон харьцааг зардалд тооцсон нөхөн төлбөр, даатгалын гэрээний зардлын (даатгалын зуучлагч, төлөөлөгчийн шимтгэлийн зардал) нийлбэрийг орлогод тооцсон хураамжид харьцуулж гаргасан болно. Хүснэгт 15-т даатгалын хэлбэрийн хохирлын болон хосолсон харьцааг харуулав.

Хүснэгт-15

Ердийн даатгалын хохирлын болон хосолсон харьцаа

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын хэлбэр	Орлогод тооцсон хураамжийн дүн	Зардалд тооцсон нөхөн төлбөрийн дүн	Даатгалын гэрээний зардал	Хохирлын харьцаа	Хосолсон харьцаа
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	6,756.0	3,108.0	717.6	46.0%	56.6%
2	Хөрөнгийн даатгал	4,272.8	2,030.3	873.4	47.5%	68.0%
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	7,976.9	3,823.0	1,266.3	47.9%	63.8%
4	Ачааны даатгал	482.7	-215.4	84.8	-44.6%	-27.0%
5	Барилга угсралтын даатгал	169.8	-371.8	29.6	-219.0%	-201.5%
6	Газар тариалангийн даатгал	-35.2	-	-	0.0%	0.0%
7	Мал амьтдын даатгал	298.1	77.2	81.9	25.9%	53.4%
8	Агаарын хөлгийн даатгал	135.4	-15.8	55.7	-11.7%	29.4%
9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	671.1	11.2	17.3	1.7%	4.2%
10	Хариуцлагын даатгал	1,548.3	654.4	309.3	42.3%	62.2%
11	Санхүүгийн даатгал	66.6	-77.3	27.1	-116.0%	-75.3%
12	Зээлийн даатгал	635.4	993.9	173.6	156.4%	183.7%

13	Итгэлцлийн даатгал	17.4	-38.8	0.8	-223.8%	-219.3%
14	Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	2.7	-	-	-	-
15	Төмөр замын эсхүл усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчлөх, эзэмших ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	-	-	-	-	-
16	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	142.0	14.8	2.7	10.4%	12.3%
17	Жолоочийн хариуцлагын даатгал	8,192.1	4,334.7	1,619.8	52.9%	72.7%
Нийт		31,332.3	14,328.3	5,259.9	45.7%	62.5%

3.УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАЛ

Тайлант хугацаанд “Нэйшнл лайф даатгал” ХХК 5 урт хугацааны даатгалын хэлбэрийн хүрээнд 794 даатгалын гэрээ байгуулж, 370 сая төгрөгийн хураамж төвлөрүүлсэн ба энэ нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 11 хувиар буурсан үзүүлэлт юм. Мөн нийт нөхөн төлбөрийн хэмжээ 17 хувиар ихсэж, 136.67 сая төгрөгт хүрсэн байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 16, 17-д харуулав.

Хүснэгт-16

Урт хугацааны даатгалын хураамж

№	Даатгалын хэлбэр	Байгуулагдсан даатгалын гэрээний тоо		Даатгалын нийт хураамж /сая төгрөгөөр/			
		2019.I	2020.I	2019.I	2020.I	Өсөлт\бууралт	Эзлэх хувь
1	Хугацаат амьдралын даатгал	1,318	136	22.0	47.6	116.6%	12.8%
2	Насан туршийн даатгал	-	2	-	-	-	-
3	Хуримтлалын даатгал	107	104	43.0	45.1	5.0%	12.2%
4	Тэтгэврийн даатгал	105	298	42.8	57.7	34.9%	15.6%
5	Эрүүл мэндийн даатгал	51	254	310.0	220.1	-29.0%	59.4%
6	Аннуити даатгал	-	-	-	-	-	-
Нийт		1,581	794	417.6	370.4	-11.3%	100.0%

Хүснэгт-17

Урт хугацааны даатгалын нөхөн төлбөр

№	Даатгалын хэлбэр	Нөхөн төлбөр олгогдсон даатгалын гэрээний тоо		Нийт нөхөн төлбөр /сая төгрөгөөр/			
		2019.I	2020.I	2019.I	2020.I	Өсөлт\бууралт	Эзлэх хувь
1	Хугацаат амьдралын даатгал	12	-	-	5.0	-	3.7%
2	Насан туршийн даатгал	-	-	-	-	-	-
3	Хуримтлалын даатгал	4	4	9.2	44.7	384.7%	32.7%
4	Тэтгэврийн даатгал	1	9	0.2	15	7373.1%	10.9%
5	Эрүүл мэндийн даатгал	10	27	107.6	72.0	-33.1%	52.7%
6	Аннуити даатгал	-	-	-	-	-	-
Нийт		27	40	117.0	136.7	16.8%	100.0%

Урт хугацааны даатгагчийн хураамжийн нийт орлого, нийт нөхөн төлбөрийн харьцаа 36.9 хувьтай байна. Сүүлийн 5 жилийн 1-р улирлын урт хугацааны даатгалын хураамжийн орлого, нөхөн төлбөр, тэдгээрийн харьцааг Дүрслэл-10-д харуулав.

4.ДАВХАР ДААТГАЛ

Тайлант хугацаанд “Үндэсний давхар даатгал” ХК нийт 5 даатгалын хэлбэрийн 13 давхар даатгалын гэрээ байгуулж, нийт 801.3 сая төгрөгийн хураамжийн орлоготой ажилласан байна. Дотоодын давхар даатгагчийн хураамжийн бүтцийг авч үзвэл 59.1 хувийг хариуцлагын даатгал, 37.2 хувийг хөрөнгийн даатгал, үлдсэн 3.4 хувийг бусад даатгалын хэлбэрийн хураамжийн орлого бүрдүүлж байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 18-д харуулав.

Хүснэгт-18

Дотоодын давхар даатгагчийн даатгалын хураамж, нөхөн төлбөр

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын хэлбэр	Даатгалын гэрээний тоо		Даатгалын нийт хураамж		Нийт төлсөн нэхэмжлэл	
		2019.I	2020.I	2019.I	2020.I	2019.I	2020.I
1	Хөрөнгийн даатгал	1.00	6	25.3	297.8	-	-
2	Хариуцлагын даатгал	-	4	-	474.0	-	-
3	Санхүүгийн даатгал	-	2	-	2.4	-	-
4	Зээлийн даатгал	-	1	-	27.1	-	-
5	Мал амьтдын даатгал	-	-	-	-	8.9	-
Нийт		1.00	13.00	25.3	801.3	8.9	-

5.АЛБАН ЖУРМЫН ДААТГАЛ

2020 оны 1-р улиралд ердийн даатгалын 15 компани жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал /цаашид “жолоочийн хариуцлагын даатгал” гэх/-ын үйл ажиллагаа эрхэлж 7.1 тэрбум төгрөгийн нийт хураамжийн орлого төвлөрүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 346 сая төгрөгөөр буюу 4.7%-иар буурсан байна. Нийт хураамжийн 44.65 хувийг 3 даатгалын компани бүрдүүлж байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 19-д харуулав.

Хүснэгт-19

Жолоочийн хариуцлагын даатгалын хураамж

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгалын хураамжийн орлого		Өсөлт /Бууралт	Эзлэх хувь
		2019.I	2020.I		
1	"Амар даатгал" ХХК	30.6	197.6	544.9%	2.78%
2	"Ард даатгал" ХК	559.7	505.7	-9.6%	7.13%
3	"Бодь даатгал" ХХК	890.7	1,056.1	18.6%	14.88%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	13.8	12.7	-7.5%	0.18%
5	"Мандал даатгал" ХК	76.7	150.4	96.1%	2.12%
6	"Миг даатгал" ХХК	1,192.2	1,060.4	-11.1%	14.94%
7	"Монгол даатгал" ХК	1,215.4	1,053.0	-13.4%	14.83%
8	"Монре даатгал" ХХК	866.5	602.8	-30.4%	8.49%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	186.3	191.0	2.5%	2.69%
10	"Номин даатгал" ХХК	445.9	548.5	23.0%	7.73%
11	"Практикал даатгал" ХХК	402.8	429.6	6.7%	6.05%
12	"Соёмбо даатгал" ХХК	280.4	2.0	-99.3%	0.03%
13	"Тэнгэр даатгал" ХХК	613.2	704.9	14.9%	9.93%
14	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	7.3	1.3	-82.9%	0.02%
15	"Хаан даатгал" ХХК	663.0	582.0	-12.2%	8.20%
Нийт		7,444.5	7,098.1	-4.7%	100.00%

Тайлант хугацаанд даатгалын компаниуд жолоочийн хариуцлагын даатгалаар нийт 5.01 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр олгож, өмнөх оны мөн үеэс 5.35 хувиар өссөн байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 20-т харуулав.

Хүснэгт-20

Жолоочийн хариуцлагын даатгалын нөхөн төлбөр

№	Даатгалын компани	Нийт нөхөн төлбөр /сая төгрөгөөр/		Өсөлт\ бууралт	Эзлэх хувь
		2019.I	2020.I		
1	"Амар даатгал" ХХК	22.5	43.4	92.4%	0.9%
2	"Ард даатгал" ХК	329.6	306.9	-6.9%	6.1%
3	"Бодь даатгал" ХХК	633.0	668.2	5.6%	13.3%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	0.1	12.7	8822.6%	0.3%
5	"Мандал даатгал" ХК	66.0	111.9	69.4%	2.2%
6	"Миг даатгал" ХХК	785.9	773.3	-1.6%	15.4%
7	"Монгол даатгал" ХК	953.9	784.1	-17.8%	15.6%

8	"Монре даатгал" ХХК	466.2	555.0	19.0%	11.1%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	12.9	35.8	176.2%	0.7%
10	"Номин даатгал" ХХК	352.6	458.0	29.9%	9.1%
11	"Практикал даатгал" ХХК	310.5	343.2	10.5%	6.8%
12	"Соёмбо даатгал" ХХК	168.4	15.6	-90.8%	0.3%
13	"Тэнгэр даатгал" ХХК	305.7	466.1	52.5%	9.3%
14	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	0.1	0.2	49.1%	0.003%
15	"Хаан даатгал" ХХК	349.8	437.9	25.2%	8.7%
Нийт		4,757.4	5,012.1	5.4%	100.0%

6.ДААТГАЛЫН МЭРГЭЖЛИЙН ОРОЛЦОГЧ

6.1.ДААТГАЛЫН ЗУУЧЛАГЧ

Тайлант хугацаанд 42 даатгалын зуучлагч компани, 12 банк даатгалын зуучлалын үйл ажиллагаа явуулж ердийн даатгалын 11, урт хугацааны даатгалын 2 хэлбэрийн даатгалын бүтээгдэхүүний гэрээ зуучилсан байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт-21-т харуулав.

Хүснэгт-21

Даатгалын зуучлагчийн зуучилсан даатгалын хураамж, шимтгэлийн орлого

/сая төгрөгөөр/

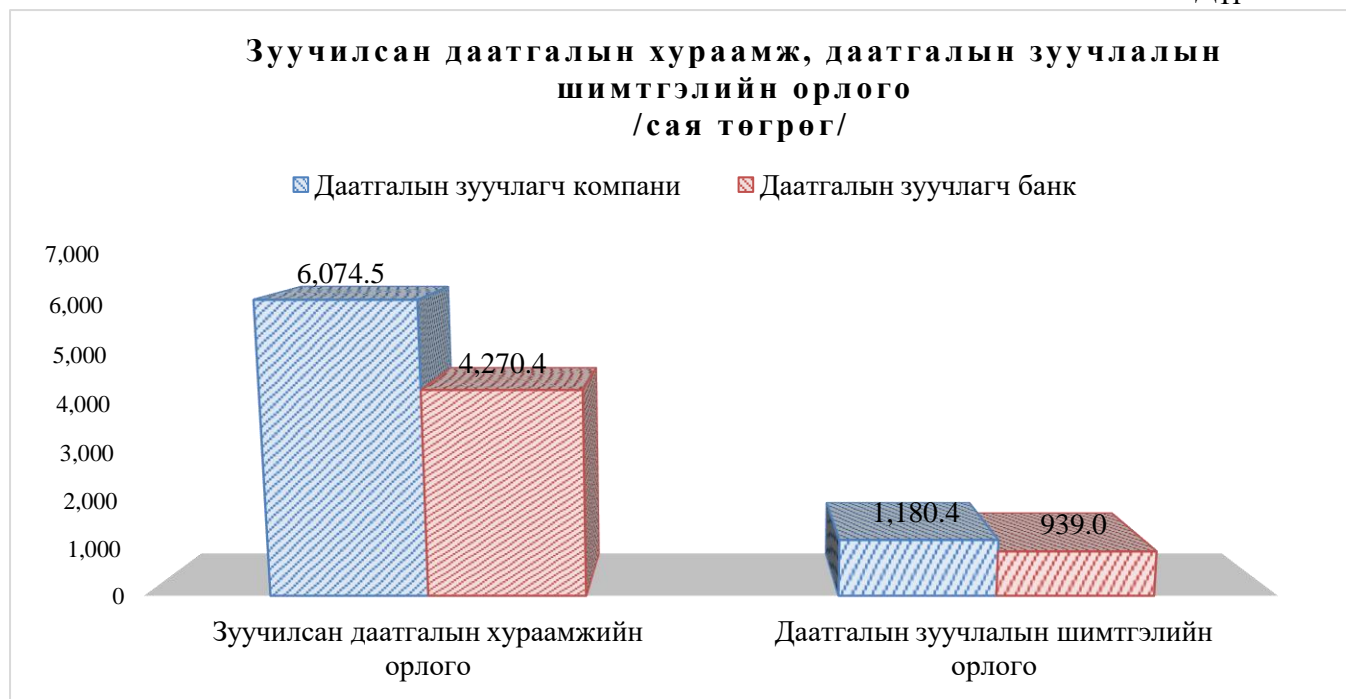
№	Даатгалын зуучлагч компани	Зуучилсан даатгалын хураамжийн орлого	Даатгалын зуучлалын шимтгэлийн орлого
Давхар даатгалын зуучлагч компани			
1	“Ай Ай Би” ХХК	27.4	3.2
2	“Асимон брокерс” ХХК	480.8	69.1
3	“Ачит ундарга” ХХК	91.8	18.1
4	“Ковер хилл” ХХК	431.5	60.6
5	“Конкорал” ХХК	2.9	0.7
6	“Монголиан интернэшнл брокерс” ХХК	47.5	19.0
7	“Си эн эн икс” ХХК	1,448.8	188.9
8	“Хост рок” ХХК	241.2	36.0
Даатгалын зуучлагч компани			
9	“Амбрелла брокер” ХХК	0.1	0.01
10	“АМЕ” ХХК	-	-
11	“Арм интернэшнл” ХХК	-	-
12	“Би эйч өү кредит” ХХК	2.0	0.4
13	“Ваясню Солюшн” ХХК	41.0	16.0
14	“Дэвжих дэлгэрэх холдинг” ХХК	95.3	24.5
15	“Ивээлт-Очир” ХХК	46.8	7.4
16	“Лояалти солюшн” ХХК	72.5	13.1
17	“Марш брокерс” ХХК	-	-
18	“Мастер шийдэл” ХХК	-	-
19	“Монгол бичээч зууч” ХХК	140.1	40.0
20	“Монголиан иншуранс Брокерейж” ХХК	#N/A	#N/A
21	“Нэйшнл эженси” ХХК	516.4	53.3
22	“Онолт язгуур” ХХК	-	-
23	“Паблик паст брокер” ХХК	1.1	0.2
24	“Ренессанс групп” ХХК	-	-
25	“Смарт брокерс” ХХК	200.4	58.4
26	“Сүрэг хараацай” ХХК	555.8	138.9
27	“Ти Ди Би Лизинг” ХХК	15.5	1.9
28	“Тод капитал” ХХК	182.5	39.1
29	“Тус брокерс” ХХК	15.0	4.5
30	“Финс брокер” ХХК	-	-
31	“Хэйва инсур” ХХК	511.1	151.3
32	“Цагаан гэрэлт” ХХК	85.0	16.7
33	“Цахим капитал” ХХК	25.0	6.4
34	“Чанд финтех” ХХК	32.0	6.4
35	“Эл Би брокерэж” ХХК	72.9	16.3
36	“Эм жи ай би” ХХК	135.7	30.6
37	“Эм эн ай би” ХХК	85.5	16.4

38	“Эн Ай Си Брокер” ХХК	9.5	2.0
39	“Эн И Би Консалтэнси” ХХК	#N/A	#N/A
40	“Эрсдэлийн шийдэл” ХХК	149.9	35.9
41	“Эс ай би эс” ХХК	-	-
42	“Эс Ти Ди” ХХК	311.7	105.2
Даатгалын зуучлагч-банк			
43	Ариг банк	3.6	0.6
44	Богд банк	-	-
45	Голомт банк	919.7	168.0
46	Капитрон банк	36.0	8.5
47	Кредит банк	-	-
48	Төрийн банк	1,005.7	229.0
49	Тээвэр хөгжлийн банк	-	-
50	Улаанбаатар хотын банк	108.4	17.5
51	Үндэсний хөрөнгө оруулалтын банк	345.2	81.0
52	Хаан банк	707.4	171.6
53	Хас банк	359.9	75.0
54	Худалдаа хөгжлийн банк	784.6	187.8
Нийт		10,344.9	2,119.5

Тэмдэглэл: (-)-үйл ажиллагаа эрхлээгүй, (#N/A)-Фина системд тайлан ирүүлээгүй

2020 оны 1-р улиралд даатгалын зуучлагч компаниуд 1.18 тэрбум төгрөгийн, даатгалын зуучлагч банкууд 0.94 тэрбум төгрөгийн даатгалын зуучлалын шимтгэлийн орлого тайлагнасан бөгөөд нийт даатгалын зуучлалын шимтгэлийн орлого 2.12 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулхад 11 хувийн өсөлттэй байна.

Дүрслэл-13

6.2.ДААТГАЛЫН ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ

Тайлант хугацаанд 27 даатгалын хохирол үнэлэгч компани тайлан ирүүлсэн ба тус компаниуд нийт 6 даатгалын хэлбэрийн 5,796 хохирлыг үнэлж, 236.45 сая төгрөгийн даатгалын хохирол

үнэлгээний орлоготой ажиллажээ. Нийт дүнгээрээ даатгалын хохирол үнэлгээний орлого нь өмнөх оны мөн үеэс 10.9 хувиар буурсан байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 22-т харуулав.

Хүснэгт-22

Даатгалын хохирол үнэлгээний орлого

№	Даатгалын хохирол үнэлгээний компани	Даатгалын хохирлыг үнэлсэн тоо	Даатгалын хохирол үнэлгээний орлого /сая төгрөгөөр/
1	“Арвижих эстимэйт” ХХК	52	3.1
2	“Ашид билгүүн” ХХК	1,185	61.9
3	“Банхас” ХХК	366	5.8
4	“Бэст эстимэйт” ХХК	5	2.7
5	“Вендо” ХХК	324	26.6
6	“Виннэрвэй” ХХК	435	16.1
7	“Голд стандарт эстимейт” ХХК	#N/A	#N/A
8	“Гэрэгэ эстимэйт” ХХК	544	15.5
9	“Далайван аудит” ХХК	#N/A	#N/A
10	“Итгэлт хөрөнгө” ХХК	168	6.0
11	“Итгэлт эстимэйт” ХХК	92	8.3
12	“Кости эстимэйт” ХХК	251	5.4
13	“Мастер Үнэлгээ” ХХК	209	7.4
14	“Мөнх эстимэйт” ХХК	#N/A	#N/A
15	“Сүлд үнэлгээ” ХХК	180	7.0
16	“Сэлэнгэ эстимэйт” ХХК	42	0.7
17	“Тод үнэлгээ” ХХК	7	3.3
18	“Тэнцвэр эстимэйт” ХХК	234	7.8
19	“Ухаашүрт консалтинг” ХХК	148	4.5
20	“Файн эстимэйт” ХХК	-	-
21	“Фэйр валуэшн” ХХК	102	4.0
22	“Хан-Үнэлэмж” ХХК	207	4.5
23	“Хас үнэлгээ” ХХК	819	28.3
24	“Хос стандарт” ХХК	162	6.1
25	“Хөрөнгө үнэлгээний төв” ХХК	3	0.1
26	“Хөрөнгө эстимэйт” ХХК	237	10.3
27	“Энхнахиа” ХХК	24	1.1
Нийт		5,796	236.4

Тэмдэглэл:(-)-үйл ажиллагаа эрхлээгүй, (#N/A)-Фина системд тайлан ирүүлээгүй